

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi

Lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 73/2023 vp)

Johdanto

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

Hallitus esittää, että työssäoloehto muutetaan tuloperusteiseksi eli euroistetaan. Jatkossa työssäoloehto kertyisi, kun henkilö on saanut palkkaa vähintään 930 euroa kuukaudessa. 465 euron tulo kerryttäisi puolikkaan työssäoloehtokuukauden. Kaksi puolikasta työssäoloehtokuukautta vastaisi yhtä kokonaista.

Euroistamisessa työssäoloehto kertyy pääsääntöisesti sen kuukauden perusteella, jolloin palkka on maksettu. Tähän on kuitenkin poikkeuksia. Yksi poikkeus on se, jos palkkaa maksetaan tavallisesta palkkarytmistä poiketen yli kuukaudelta, jaetaan palkka vaikuttamaan maksukuukaudelle ja sitä edeltäville kuukausille.

Yhteisjärjestö kannattaa työssäoloehdon euroistamista. Euroistaminen mahdollistaa laajemman tulorekisterin hyödyntämisen. Mahdollisimman laaja tulorekisterin käyttö nopeuttaa etuuskäsittelyä, pienentää hallintokuluja ja vähentää työnantajille aiheutuvaa työtä.

Yhteisjärjestö olisi toivonut, että työssäoloehdon euroistamista ansaintaperusteisesti olisi voitu selvittää tarkemmin. Ansaintaperusteisessa mallissa hyvää olisi ollut se, että muutos olisi nykymalliin nähden pienempi ja etuudensaajalle helpompi ymmärtää. Ansaintaperusteinen malli voisi myös vähentää sattumanvaraisuudesta johtuvia tilanteita, joita työssäoloehdon euroistamiseen maksuperusteisesti liittyy.

Sattumanvaraisuudella tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa kaksi täysin saman jakson työskennellyttä (esim. 3 viikkoa tammikuun lopussa) kerryttää työssäoloehtoa varsin eri tavoilla. Jos toiselle maksetaan palkkaa tammikuussa esim. 950 euroa työssäoloehtoa kertyy yksi kuukausi. Jos toiselle työntekijälle maksetaan palkkaa samasta työstä samalla ajalla esimerkiksi tammikuussa 600 euroa ja helmikuussa lisiä 350 euroa, työssäoloehtoa kertyy tammikuulta puolikas kuukausi ja helmikuulta ei lainkaan.

Esityksessä ehdotetaan myös, että omavastuu-aika pidennetään seitsemään päivään, lomakorvausten jaksotus palautetaan, lapsikorotukset poistetaan, suojaosa poistetaan ja työssäoloehto pidennetään 12 kuukauteen.

Esityksen vaikutukset

Työttömyysturvan omavastuu-aikaa esitetään pidennettäväksi kahdella päivällä. Omavastuuajan pidentäminen vaikuttaa lähes kaikkiin ansiopäivärahan saajiin. Keskimääräisellä ansiopäivärahan tasolla leikkauksen vaikutus olisi noin 150 euroa henkilöä kohden.

Lomakorvausten jaksotus tarkoittaa puolestaan, että työsuhteen päättyessä pitämättömistä lomapäivistä maksettu korvaus siirtää ansiopäivärahoikeuden alkamista. Yhden kuukausipalkan suuruinen lomakorvaus siirtäisi ansiopäivärahoikeuden alkamista noin kuukaudella. Jaksotus koskisi lomakorvausta, joka maksetaan yli kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyön päättyessä. Lomakorvauksen jaksotuksen palauttamisen vaikutus riippuu siitä, kuinka paljon pitämättömiä lomia henkilöllä on. Kuukauden pitämätön loma vähentäisi bruttotuloja keskimääräisellä ansiopäivärahan tasolla noin 1 600 euroa.

Työttömyysturvan lapsikorotukset ehdotetaan poistettavaksi. Nykyisin lapsikorotusten määrä on 150–285 euroa kuukaudessa lasten määrän mukaan. Lapsikorotuksia ei hallituksen esityksen mukaan maksettaisi työttömyyspäiviltä 1.4.2024 tai sen jälkeen. Viime vuonna noin joka kolmannes ansiosidonnaisen saaja sai lapsikorotusta.

300 euron suojaosa työtuloille aiotaan poistaa. Nykyisin työttömyysturvan saaja voi ansaita 300 euroa ilman, että palkka tai yritystulo vaikuttaa päivärahaan. 300 euron suojaosan ylittävältä osalta palkka vähentää työttömyysturvaa 50 sentillä euroa kohden. Muutos siis leikkaa etuutta työtuloa saavilla enintään 150 euroa kuukaudessa. Viime vuonna 39 % ansiopäivärahan saajista sai päivärahaa osittaisen työskentelyn ajalta.

Euroistaminen ei vaikuta etuusoikeuteen tai etuuden määrään juurikaan kokoaikatyötä tekeville henkilöille. Työssäoloehto täyttyy molemmissa järjestelmissä ja etuus lasketaan pitkälti samalla tavalla. Työssäoloehto voi kuitenkin joissakin tilanteissa täyttyä tuloperusteisessa mallissa nopeammin kuin työaikaan ja siten ansaintaperusteisessa mallissa. Kuitenkin, kun nyt samalla pidennetään työssäoloehdon pituutta kuudesta kuukaudesta 12 kuukauteen, ei ansiopäivärahalle pääsy tämän vuoksi nopeudu.

Osittain työllistyviin euroistamisella on enemmän vaikutuksia. Euroistamisen voi helpottaa pääsyä ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle. Ansiosidonnaisen taso voi kuitenkin laskea. Esimerkiksi jäljemmin esiin tuotavalla tavalla puolikkaan kuukauden tulo jaetaan päiväpalkaksi siten, että jakajana ovat täyden kuukauden päivät. Tämä vaikuttaa etuuden määrään laskevasti.

Esityksen arvion mukaan euroistaminen laskisi päivärahojen tasoa keskimäärin 1,9 prosenttia kaikkien ansiopäivärahan saajien keskuudessa. Henkilöitä, joihin muutos kohdistuu, on arviolta 37 prosenttia ansiopäivärahan saajista. Tässä ryhmässä päivärahat laskisivat keskimäärin noin 6 prosenttia. Tähän liittyy kuitenkin suurta hajontaa, ja yksittäisen henkilön kohdalla muutos voi olla huomattavasti suurempikin. Enemmistöllä ansiopäivärahan saajista päivärahan taso ei muuttuisi.

Työssäoloehdon pidentäminen 12 kuukauteen tullee vaikuttamaan erityisesti nuoriin ja pitkäaikaistyöttömiin. Nuoret eivät ehdi täyttämään työssäoloehtoa. Muutos olisi esimerkiksi merkittävä heikennys valmistuvien uusien opettajien asemaan, joilla ensimmäinen työpaikka on tyypillisesti koulun lukuvuoden sisälle sijoittuva määräaikaisuus noin elokuusta seuraavan touko-kesäkuun vaihteeseen, mikä tarkoittaisi, että tällainen työ ei, toisin kuin nykyisin, täyttäisi työssäoloehtoa. Myös työttömyysriski on nuorten kohdalla suuri. Pitkäaikaistyöttömät tai henkilöt, joilla on pirstaleinen työura, ovat suuremmassa vaarassa tippua työmarkkinatuella. Esityksen mukaan muutosten arvioidaan lisäävän työmarkkinatuen saajien määrää noin 15 000 henkilöllä. Arviolta 2 800 henkilöä, jotka nykyäänönsä saisivat työmarkkinatukea, saisi jatkossa ansiopäivärahaa. Pitkäaikaistyöttömien tilannetta vaikeuttaa edelleen se, että työssäoloehdon kertyminen palkkatuetusta työstä aiotaan lopettaa.

Valtiovarainministeriön tekemän arvion mukaan muutos vähentäisi ansiopäivärahan saajien määrää noin 17 prosentilla. Jos työttömyysaste on 6,7 prosenttia, vähennys tarkoittaisi poikkileikkaustilanteessa noin 18 000 henkilöä. Vuositasolla kohderyhmän koko olisi selvästi tätä suurempi, sillä keskimääräinen ansiopäivärahakauden kesto on reilut 100 maksupäivää.

Työssäoloehdon täyttyessä kassan jäsenelle voidaan maksaa ansiopäivärahaa, joka perustuu palkkaan. Keskimääräinen täysi ansiopäiväraha on noin 1 600 euroa kuukaudessa. Jos työssäoloehto ei täyty, henkilö saa työmarkkinatukea Kelasta. Työmarkkinatuen täysi määrä on noin 800 euroa kuukaudessa.

Voimaantulo

Euroistamisen voimaantulon ajankohdaksi on ehdotettu 2.9.2024. Samaan ajankohtaan on ajoittumassa myös muita työttömyysturvan muutoksia, joista on tarkoitus antaa hallituksen esitys helmikuun 2024 alussa. Kaikkien 2.9.2024 voimaantulevien muutosten tarkkaa sisältöä ei siis vielä tiedetä.

On huomattava, että euroistaminen vaikuttaa ansiosidonnaisen järjestelmän perusteisiin ja on hyvin suuritoiminen muutos toimeenpanijan kannalta. Erotuksena muista työttömyysturvan lakimuutoksista euroistaminen vaikuttaa läpileikaten järjestelmiin, ohjeisiin, koulutuksiin ja viestintään.

Euroistaminen on jo pelkästään tietoteknisesti niin suuri uudistus, että järjestelmien toimivuuden testaamiselle pitäisi ehdottomasti olla pari kuukautta aikaa. Syyskuun alun voimaantuloajankohdan osalta on otettava huomioon, että kesä on lomakausi ja ehdotettu voimaantulon ajankohta edellyttäisi sitä, että toteutus pitäisi olla valmiina kesäksi ja testaus suorittaa kesän aikana. Samoin koulutukset ajoittuisivat lomakaudelle, mikä hankaloittaa koulutuksiin osallistumista. Aikatauluna tämä on haastava.

Ajankohtaan 1.1.2025 ajoittuu myös kuntalaskutuksen voimaantulo, mikä vaatii järjestelmäkehitystä ja laskurien rakentamista työttömyyskassoihin. Kuntalaskutuksen valmistelutyöt tulevat ajoittumaan euroistamisen ja muiden muutosten kanssa samaan ajankohtaan.

Näin ollen Yhteisjärjestö toivoo, että euroistaminen otettaisiin käyttöön 1.12.2024. Voimaantulon ajankohta 1.9.2024 kasvattaa riskejä, että valmistelutöitä ja riittävää

testaamista ei ehditä tekemään ajoissa. Näin nopea aikataulu nostaa myös entisestään järjestelmäkustannuksia, kun töitä voidaan joutua tekemään ylitöinä.

Jäsenyysehto

Esityksessä ehdotetaan, että palkansaajan jäsenyysehto muutettaisiin viikkokohtaisesta tarkastelusta kuukausikohtaiseksi ja pidennettäisiin työssäoloehtoa vastaavasti 12 kuukauteen. Koska jatkossa ei enää selvitettäisi sitä, minä tosiasiallisina päivinä kalenterikuukauden sisällä työtunnit on tehty, vaan kyse olisi pääsääntöisesti palkan maksuajankohtaan perustuvasta kalenterikuukausikohtaisesta tarkastelusta, työssäoloehtokuukausien kertymisessä huomioitaisiin sellaiset kalenterikuukaudet, joiden aikana työttömyyskassan jäsenyys olisi alkanut. Kalenterikuukausi voitaisiin lukea työssäoloehtokuukausien määrään, vaikka jäsenyys olisi alkanut kuukauden viimeisenä päivänä. Oikeus ansiopäivärahaan voisi kuitenkin alkaa vasta sen jälkeen, kun koko 12 kuukauden jäsenyysehto olisi täyttynyt.

Ehdotetussa mallissa oikeus ansiopäivärahaan voisi siis alkaa vasta sen jälkeen, kun koko 12 kuukauden jäsenyysehto on täyttynyt. Tällaisissa tilanteissa jäsen joutuisi työssäoloehdon täyttymisen jälkeen hakemaan Kelasta peruspäivärahaa siihen saakka, kun jäsenyysehto on täyttynyt. Kyse on hyvin lyhytaikaisesta siirtymästä ensin Kelan etuuksien asiakkaaksi ja sen jälkeen työttömyyskassan ansiopäivärahalle. Lomakorvauksen jaksoitus voisi aiheuttaa sen, että henkilö siirtyisi hakemaan etuutta Kelalta, mutta lomakorvauksen jaksotuksen vuoksi päivärahaa ei jäisi maksettavaksi, kunnes jäsenyysehto olisi täyttynyt ja henkilö siirtyisi takaisin kassan asiakkaaksi.

Esimerkki 1:

Määräaikainen kokoaikatyö 15.1. - 31.12.2025. Palkka maksetaan työntekokuukauden viimeisenä päivänä, jolloin maksuperusteisesti työssäoloehtokuukausia olisivat tammi-joulukuu (12 kk). Henkilö liittyy työttömyyskassan jäseneksi 27.1.2025. Työssäoloehto täyttyy 31.12.2025 mennessä. Kahdentoista kuukauden jäsenyysehto täyttyy 26.1.2026., ja ansiopäivärahaa voidaan maksaa aikaisintaan tämän jälkeen. Henkilö hakee työttömyysetuutta Kelasta 1.1. – 26.1.2026, mutta työsuhteen päättyessä maksettu lomakorvaus estää etuuden maksamisen kuukauden ajalle. Henkilö siirtyy asioimaan kassaan jäsenyysehdon täytyttyä 27.1. lukien.

Esimerkki 2:

Määräaikainen kokoaikatyö 15.1. - 31.12.2025. Palkka maksetaan työntekokuukauden viimeisenä päivänä, jolloin maksuperusteisesti työssäoloehtokuukausia olisivat tammi-joulukuu (12 kk). Henkilö liittyy työttömyyskassan jäseneksi 10.1.2025. Työssäoloehto täyttyy 31.12.2025 mennessä. Kahdentoista kuukauden jäsenyysehto täyttyy 9.1.2026., ja ansiopäivärahaa voidaan maksaa aikaisintaan tämän jälkeen. Henkilö hakee työttömyysetuutta Kelasta 1.1. – 9.1.2026, mutta 7 päivän omavastuuajan vuoksi maksettavaa ei jää. Henkilö siirtyy asioimaan kassaan jäsenyysehdon täytyttyä 10.1. lukien.

Yhteisjärjestö viittaa myös Finanssivalvonnan antamaan lausuntoon 12.9.2023. "Asiassa jää tulkinvaraa jäsenyyden alkamishetken osalta sen suhteen, miten ja mistä ajankohdasta työn työssäoloehdon kerryttävyyttä arvioidaan. Palkan maksuajankohdan mukainen arvio voisi siirtää jäsenyyden alkamishetkeä paljonkin, jos palkka maksettaisiin työntekokuukautta myöhemmin. Onko kuitenkin tarkoitettu, että työttömyyskassan jäseneksi voi päästä palkan maksuajankohdasta riippumatta työnteon tosiasiallisesta alkamisajankohdasta lukien ainakin, jos työ myöhemmin arvioituna on sellaista, joka voi täyttää työssäoloehdon." Miten esimerkiksi toimittaisiin tilanteessa, jossa palkka maksetaan esimerkiksi puolitoista kuukautta työn tekemisen jälkeen? Käytännössä tämä on jäsenten kannalta hyvin merkittävä kysymys.

Yhteisjärjestö ehdottaa, että jäsenyysehto olisi 10 kuukautta. Muutoksella voitaisiin välttää lyhytaikaiset etuudenhakijan siirtelyt maksajalta toiselle.

Vaihtoehtoisesti Yhteisjärjestö ehdottaa, että jäsenyysehdon täyttämiseen ei vaadittaisi täyttä 12 kalenterikuukautta, vaan riittäisi, että henkilö on ollut jäsenenä 12 edellisen sellaisen kuukauden aikana, jotka on luettu hänen työssäoloehtoonsa. Näin ollen ehdotetaan esimerkiksi säännösmuutoksena, että " *Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaajakassan jäsenenä, joka on ollut vakuutettuna vähintään 12 edellisenä kuukautena ja joka kuukausina, joina on ollut vakuutettuna, on täyttänyt 3 §:n 1 momentin mukaisen työssäoloehdon*".

Ehdotettu muutos vähentäisi tilanteita, joissa henkilölle joudutaan työttömyyden alussa maksamaan peruspäivärahaa ennen ansiopäivärahaoikeuden alkamista sen vuoksi, että vaikka hän on kerryttänyt 12 työssäoloehtokuukautta, hän ei ole kuitenkaan täyttänyt jäsenyysehtoa, koska jäsenyys ei ole kestänyt 12 täyttä kuukautta. Muutos selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi toimeenpanoa sekä vähentäisi Kela-kassa-siirtoja. Näin jäsenyysehdon kertyminen olisi myös yhdenmukainen työssäoloehdon kanssa. Työssäolonkaan ei tuloperusteissa järjestelmässä tarvitse kestää 12 täyttä kuukautta täyttääkseen työssäoloehdon, vaan lyhyempikin työskentely riittää, kunhan työstä maksettu tulo 12 kuukauden aikana täyttää vaaditun määrän.

Tarkastelujakso

Esityksen mukaan työssäoloehto pidennetään 26 kalenteriviikosta 12 kalenterikuukauteen, mutta tarkastelujaksoon ei esitetä muutosta. Jos työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan puolikkaista työssäoloehtokuukausista, kestää työssäoloehdon kerryttäminen 24 kuukautta. Tähän nähden esitetty 28 kuukauden tarkastelujakso on melko lyhyt. Yhteisjärjestö esittää, että myös tarkastelujaksoa pidennettäisiin. Esimerkiksi yrittäjän työssäoloehdon tarkastelujakso on 48 kuukautta.

Ansiopäivärahan perusteena oleva palkka ja ansiopäivärahan määrä

Tuloperusteinen työssäoloehto voisi kertyä ehdotuksen mukaisesti koko kuukaudesta, jos palkkatuloa on ollut vähintään 930 euroa kuukaudessa ja puolelta kuukaudesta, jos palkkatuloa on ollut vähintään 465 euroa. 930 euron tuloraja on valittu työssäoloehto kerryttäväksi alarajaksi siitä syystä, että tuloilla kertyisi juuri ja juuri ansio-osaa. Jos puolikkaan kuukauden (tulot 465–929 euroa) jakaja on esitetty 21,5, puolikkailta kuukausilta ei kerry lainkaan ansio-osaa.

Näin ollen tuloperusteiseen päivärahaehtoon siirtyminen vaikuttaa henkilöiden työttömyysetuuden tasoon. Keskimääräinen päiväpalkka saataisiin jakamalla työssäoloehdon kertymiskuukausina maksettu palkka 21,5:llä siitä riippumatta, kerryttäisikö palkka työssäoloehtoa kokonaisen kuukauden vai puolikkaan kuukauden. Kun työssäoloehto kertyisi pelkästään kokonaisista työssäoloehtokuukausista, päiväpalkan jakaja olisi vähintään 258 (12 x 21,5) ja kun puolikkaista työssäoloehtokuukausista, jakaja olisi 516 (24 x 21,5). Käytännössä tämä laskusääntö tarkoittaa sitä, että erityisesti puolikkaiden kuukausien laskennan on tarkoitettu olevan säästötoimenpide.

Yksinkertaistettu esimerkki: 3 viikon työstä maksetaan 1 000 euroa palkkaa. Jos palkka maksetaan yhdellä keralla, kertyy työstä yksi työssäoloehtokuukausi ja päiväpalkaksi muodostuu 1 000 euroa / 21,5 = 46,51 euroa. Jos 1 000 euron palkka maksetaan kahdessa erässä 500 euroa yhden kuukauden aikana ja 500 euroa toisen kuukauden aikana, kertyy samasta työstä kaksi puolikkaista työssäoloehtokuukautta ja päiväpalkaksi muodostuu 1 000 euroa / (21,5 x 2) = 23,26 euroa. Näin ollen laskennallinen päiväpalkka on merkittävästi paljon pienempi, vaikka tehty työ ja saatu palkka on sama.

Yhteisjärjestö haluaa tuoda esiin, että tällä tavalla toteutettavan työttömyysturvan säästötoimenpiteen kohdentumista ja vaikutusten suuruutta on vaikea arvioida. Yhteisjärjestön arviona on, että säästötoimenpide tulisi kohdistumaan erityisesti pienituloisiin palkansaajiin ja katkonaista työuraa tekeviin, joiden kuukausitulot ovat lähellä työssäoloehdon raja-arvoja. Soviteltua ansiopäivärahaa sai vuonna 2022 noin 101 000 palkansaajaa. Puolikkaiden kuukausien vaikutus tullee näkymään varsinkin soviteltua päivärahaa saavissa henkilöissä. Ansio-osan mahdollinen menetys tai merkittävä alentuminen voi vastaavasti lisätä muita etuusmenoja, kuten esimerkiksi lisääntyneenä asumistuen ja toimeentulotuen tarpeena. Puolikkaiden kuukausien laskentasääntö voi myös luoda uuden kannustinloukun työn vastaanottamiseksi. Eli jos lyhytaikaisen tai osa-aikaisen työn palkka jää alle 930 euron, sillä voi olla huomattava ansiopäivärahan tasoa alentava vaikutus.

Yhteisjärjestö ehdottaa, että tulot välillä 465–929 euroa kerryttävät puoli kuukautta työssäoloehtoa, mutta jos henkilön työssäoloehdon tarkastelujaksolta löytyy 12 kokonaista työssäoloehdon täyttävää kuukautta, päiväraha määriteltäisiin näiden kuukausitulojen perusteella. Puolikkaat kuukaudet huomioitaisiin vain, jos työssäoloehto ei tarkastelujakson aikana täytyisi kokonaisilla kuukausilla. Vaihtoehtoisesti esitetään harkittavaksi, että puolen kuukauden jakajana käytettäisiin 21,5 sijasta lukua 10,75 (21,5 / 2).

Tavanomaisesta poikkeava palkanmaksu (työttömyysturvalain 5 luku 4 b §)

1.1.2023 tulleen lakimuutoksen myötä kuukautta pidemmältä ajalta maksetun palkan jakaminen työttömyysetuuden sovittelussa edellyttää, että palkka on maksettu tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poiketen. STM:n antamien 4 luvun soveltamisohjeiden mukaan tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poikkeamisena ei pidetä esim. tilannetta, jossa työsuhteen ensimmäisenä palkanmaksupäivänä maksetaan palkka ensimmäiseltä täydeltä palkanmaksujaksolta ja sitä edeltävältä vajaalta palkanmaksujaksolta.

Sovittelutilanteessa palkka/työaika huomioidaan tällaisessa tilanteessa maksupäivän mukaiselle jaksolle, eli niitä ei laiteta vaikuttamaan eteenpäin. Tuloperusteisessa

työssäoloehdossa tällainen tilanne kuitenkin katsottaisiin olevan tavanomaisesta poikkeava palkanmaksu, mikä edellyttäisi palkan jakamista kahdelle kuukaudelle. Toimeenpanon kannalta selkeintä olisi, että tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poikkeamista tulkittaisiin samalla tavalla sovittelussa ja työssäoloehdon seurannassa.

Tilanteet, joissa kalenterikuukauden aikana maksetaan palkkaa tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poiketen kuukautta pidemmältä ansaintajaksolta

Esityksen mukaan, jos kalenterikuukauden aikana maksetaan palkkaa tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poiketen kuukautta pidemmältä ansaintajaksolta, palkka jaettaisiin vaikuttamaan maksukuukausi mukaan lukien yhtä monelle sitä edeltävälle tai seuraavalle kalenterikuukaudelle, kuin jona palkkaa on ansaittu. Esityksessä lisäksi mainitaan, että palkkaa jaettaisiin käytännössä pääosin maksukuukautta edeltävälle ajalle, koska käytännössä palkan jakaminen eteenpäin edellyttäisi sitä, että palkkaa on maksettu työntekokuukautta ennen.

Palkanmaksu voi tapahtua pitkältä ajalta etukäteen (vuosilomapalkka lomautetuille, ennakkopalkka luovilla aloilla) tai huomattavasti jälkikäteen (tulospalkat eri aloilla, rakennusalan urakkapalkka tai opetuslalla palkka voidaan maksaa kerralla koko lukukaudelta). Näissä tilanteissa malli johtaisi siihen, että työssäoloehdon kertymistä voi olla hankalampi ymmärtää ja ennakoida, koska palkanmaksutapa saattaa aiheuttaa työssäoloehdon takautuvan kertymisen ja täyttymisen. Kuten hallituksen esityksessäkin todetaan, ansainta-aikoja ei aina saada tulorekisteristä, joten tietoja voidaan joutua tiedustelemaan hakijalta sekä työnantajalta.

Omavastuuajan muuttaminen tuloperusteiseksi

Hallituksen esitysluonnoksen sivulla 79 todetaan, että ”Valmistelun aikana nousi kuitenkin esiin mahdollisuus muuttaa myös omavastuuajan kertyminen tuloperusteiseksi, minkä myötä työttömän ajan kulumisen seuraamisen sijasta työttömyysetuusosoikeus alkaisi vasta sen jälkeen, kun ensin on saatu pidätettyä henkilöltä seitsemän kokonaan työttömän päivän työttömyysetuus. Valmistelun aikataulun vuoksi tämän vaihtoehdon arviointi on kuitenkin jouduttu siirtämään myöhempään ajankohtaan.” Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö kannattaa, että työttömyysturvan omavastuu aika muutettaisiin tuloperusteiseksi. Samalla olisi järkevää poistaa 8 viikon enimmäisaikarajoitus.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Aki Villman
toiminnanjohtaja
0503567990
aki.villman@tyj.fi